

Nr. 137- 20. årgang
December 2022

Strandgårdsbladet

home *fritid*

Sol, strand, salg og vand

Klik ind på home.dk/fritid og se, hvorfor home er den bedste til at sælge dit fritidshus

HOLBÆK

Michael H. Jørgensen a/s
Statsaut ejendomsmægler & valuarer, MDE
Labæk 13, 4300 Holbæk
holbaek@home.dk
T lf. 59 43 59 59

www.home.dk

home

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

EJENDOMSMÆGLERKÆDE FOR DANSKE BANK KONGERNEN

Bestyrelsen orienterer

Havedagen søndag d. 23. oktober 2022

Den korte opsummering af arrangementet er at *Nej*, vi blev ikke ret mange og *Ja*, det gik rigtig godt. Det kræver jo nok en nærmere forklaring.

Faktum er, at vi blev bare 12 personer, hvoraf omkring halvdelen endda var fra bestyrelsen eller familiemedlemmer til den. Men det gjorde egentlig ikke så meget, for pga. usikkerheden omkring hvor mange, vi overhovedet ville blive, havde bestyrelsens ”grønne person”, suppleanten Louise fra Vest 18, ikke sat et særlig arbejdskrævende program op.

Vi havde også fordel af rigtig udmærket vejr, så alle de programsatte opgaver var afsluttet lidt før kl. 12. Det betød bl.a. at et hold havde været nede i det høje græs på fællesarealet langs stranden for at afmærke de store sten, der skal passes på, når græsset skal slås til næste år. Et andet hold havde klaret den årlige beskæring af den knap 1 km lange række af akacietræer mod øst, som ikke må forhindre traktorkørsel på naboens markvej, et tredje hold havde lavet en tiltrængt beskæring og buskrydning på den ca. 400 kvm. store ”telefongrund” og endelig var der blevet gjort vinterklar i de to nyanlagte blomsterbede med vilde blomster.

Efter veloverstået arbejde samledes vi hos formanden, Allan, i Vest 18, hvor der blev serveret forfriskninger og grillet pølser. Det blev rigtig hyggeligt, og som sædvanlig var det en god oplevelse at få lejlighed til at mødes og snakke med andre beboere.

Denne bestyrelse kan kun opfordre alle til at deltage, når vi næste gang indbyder til havedag i foråret 2023. Vi arbejder overordnet for at skabe et mere vedkommende miljø i bebyggelsen med flere fællesarrangementer, og havedagen er et af tiltagene. *Så kom og vær med!*

Forsiden: Sic transit gloria mundi !

Nytårskur

Som endnu et tiltag til at omgås hinanden i bebyggelsen inviterer formanden til et glas bobler og lidt kransekage nytårsaftensdag om eftermiddagen (kl. 15) i Vest 18. Det bliver fuldstændig uhøjtideligt og er ment som en lejlighed til lige at hilse på sine naboer og ønske dem godt nytår. Der kommer også en invitation på Facebooksiden, men reserver hellere tidspunktet i kalenderen nu.

Dræn af området

Ved det seneste bestyrelsesmøde brugte vi en del tid på at gennemgå drænsituationen i vores område. Det er vigtigt at skelne mellem kloakering og dræn – det, vi har i Strandgården, er alene dræn, altså drænrør, som fjerner overfladevand og transporterer det ned i Lammefjorden. Vores bebyggelse er derimod ikke kloakeret endnu, selv om det efter en gammel folketingsbeslutning skulle have været det for flere år siden. Men økonomien har ikke tilladt det endnu, og selv om kommunen hele tiden har haft konkrete planer for, hvornår arbejdet skulle udføres, er planerne også blevet revideret – udskudt - hen ad vejen. Lige nu siger tidsplanen, at der kommer kloakering på nordsiden af Tuse Næs omkring 2025.

Meeen...

Tilbage til vores drænrør – det er en kendt sag, at drænrør som vore sander til eller stoppes af indtrængende rødder. Så rørene skal jævnligt renses op, og det er de faktisk blevet i Strandgården indenfor det sidste år. Alligevel kan der opleves gener i form af opstigende vand fra inspektionsbrønde. Skulle det ske, er man velkommen til at kontakte et medlem af bestyrelsen, så vi kan få kigget på problemet. Husk i den forbindelse, at eventuel utilstrækkelig udskylning af toiletter og afløb fra huset ikke umiddelbart skyldes problemer med drænet. Det er sandsynligvis i stedet oprængende grundvand i septiktanksystemet, og det skal den enkelte lodsejer selv håndtere. Det kan du læse mere om på side 4 i Strandgårdsbladet nr. 118 fra marts 2019, som man kan finde på vores hjemmeside <http://www.strandgaarden-tusenaes.dk>. (På **Strandgårdsbladets** særlige fane hér kan man finde **samlige hæfter fra 2007** (dvs. fra nr. 25), som kan ”kaldes frem” og bladres i. Dette nummer er af gode grunde endnu ikke lagt op, men det sker snart. *PB*)

Det kan hun (Prinsessen kaldet) ikke være bekendt! Sådan at vende ryggen til Oldemors blomstereng. Hun er ellers meget glad for blomster, den lille, hvilket jo også fremgår af hendes kjole. Vi må også håbe, at bierne og andre gavnlige insekter har været glade for blomster-

engene. Og så leve i håbet om, at mosegrise og muldvarpe har haft mindre smag for dem. Helt utænkeligt er det ikke, at Prinsessen til foråret måske deltager, når der skal luges sammen med sin mor, der har taget billedet, og sin viltre lillebroder, som kunne få megen gavn af at bruge sin tid og sine kræfter på noget fornuftigt.

NjEL-SERVICE
EL-INSTALLATIONER TELE/DATA INSTALLATIONER

aut. El-installatør Niels Jørgensen

Vestergårdsvej 66, 4300 Holbæk Tlf. 59 46 15 04

www.nj-el.dk

nj@nj-el.dk

*NJ El-service, den lokale el-installatør,
din garanti for en sikker forbindelse!*

Plæneklipperservice.dk

v/ Torben Gundersen

Landevejen 83, 4532 Gislinge

**Salg, service og reparationer af
have-park maskiner**

Service af almindelig plæneklipper:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af kniv, motor justeres.

Pris 500 kr. inkl. moms

*

TILBUD

Service af almindelig havetraktor:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af knive, remme efterses,
dæktryk kontrolleres.

Pris 1.295 kr. inkl. moms

*

***Vi sælger og servicerer have-park maskiner
og reservedele til:***

Stiga, Texas, Partner, McCulloch, Flymo,
Briggs & Stratton, Efco, Honda, Tecumseh, Alko, Ginge,
Stihl, Husqvarna, Jonsered,
Variant trailere, m.fl.

Ring eller kig forbi for et uforpligtende tilbud.

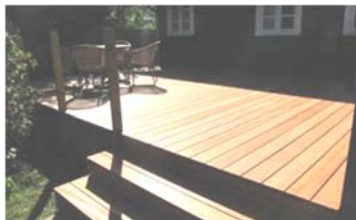
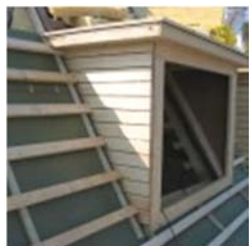
Tlf. 28 15 65 25

Plæneklipperservice.dk * www.plæneklipperservice.dk

TJ Tømrrerservice

(kun et stenkast fra Strandgården, lige ved Audebo dæmningen)

Vi har stor erfaring indenfor:
Tagrenovering / Vinduesudskiftning
Enfamiliehuse / sommerhuse
Forsikringskader

*Vi er et kvalitetsbevidst tømmer og snedkerfirma, v./
Tømrmester Tommy Woxholt, og Tømrmester Jørn Løvenhorst.*

TJ Tømrrerservice

Audebo Skolevej 14 - 4300 Holbæk

www.toemrrerservice.dk * tj@toemrrerservice.dk

Tommy 2162 3130

Jørn 2025 6436

Ring til os

og få en snak om dine planer, og en fast pris på dit byggeprojekt

De unikke – 2. del

Det er helt enestående, at to kvinder i middelalderen og gamle dage i det hele taget kunne få en europæisk betydning i en sådan grad, som hhv. den Hellige Birgitta og dronning Margrethe (1.) fik i sidste halvdel af 1300-tallet. De mødte aldrig hinanden. Birgitta flyttede fra Sverige til Rom og blev der inden Margrethe blev født. En påvirkning fik Margrethe dog indirekte, via Birgittas datter Merete, der var hendes hofmesterinde på Akerhus i Oslo og opdrog hende sammen med datteren Ingerd. Et miljø stærkt præget af Birgittas ”ånd”, både på det politiske og religiøse felt. I samme periode blev Birgitta en europæisk berømt og en meget kontroversiel, men også indflydelsesrig person i Sverige. I de 24 år hun boede i Rom, fulgte hun trods kommunikationsforholdene nøje med i forholdene i Norden, og sørgede for, at man deroppe ikke var i tvivl om, hvad hun mente om dette og hint, incl. om magtfulde personer i samfundenes top.

Det er uvist hvornår Margrethe, Norges dronning siden 1363, tog fra Oslo til Danmark i 1375. Der er dog intet, der tyder på, at hun nåede frem før 24.10, den dag Valdemar Atterdag døde på Gurre. Hvad hun vidste om hans helbredstilstand er også uvist. Valdemar var i sommeren 1375 stærkt optaget af at ordne forholdene i Sønderjylland, så han også kunne sikre sig den fulde magt dernede, hvilket det i årtier havde knebet med, og såfremt det lykkedes ville han besidde hele riget. Det er derfor tænkeligt, at han ikke ville røbe noget om evt. problemer af helbredsmæssig art. Måske vidste han heller ikke selv, hvor slemt det stod til. Andre havde måske en mistanke, der i høj grad kunne forurolige dem mht. fremtidige uroligheder mv. pga. kongevalget. Kongen var 55, og havde levet et hårdt liv så at sige på landevejen – på vej fra møde til møde eller måske oftere fra den ene voldelige strid til den anden.

Men fra 10. november 1375 kendes et på sin vis ”gådefuldt” gavebrev, udstedt i Kalundborg, af Norges dronning *Margrethe* (Valdemarsdatter) til *Peder Jensen*, som hun omtaler som sin klerk (clericus) og i øvrigt som kannik (canicus) i Roskilde, på: ”alt Vort gods i Ubby (nord for Tissø) med agre, græsland, skove og fiskedamme, vådt og tørt”. Det er første gang Peder Jensen optræder i kilderne – de bevarede forstås – og der kendes ingen oplysninger om hvorfor han fik gaven. I øvrigt heller ikke om, hvordan Margrethe kunne tillade sig at råde over kongeligt gods. Det var tilsyneladende inddraget/eksproprieret af Valdemar nogle år tidligere, da han med list og vold tog en del gods tilbage, som han mente var kommet uretmæssigt i andres besiddelse. Margrethe havde absolut ingen lovlig hjemmel til slige dispositioner. 10.11. 1375 var det danske rige kongeløst. Som nævnt i sidste nummer havde Margrethe selv ikke mulighed for at overtage magten. Noget sådant kunne kun ske, hvis hendes lille søn, den femårig Oluf, blev valgt til konge og hun valgt som hans formynder. Det er der flere middelalderlige eksempler på. Et af de mere berømte gjaldt navnesøsteren *Margrethe Sambiria* af Pommern med det sigende tilnavn *Sprænghest*.

Det ”gådefulde” går ikke på selve gavebrevet, for det var helt efter bogen juridisk set, men på modtageren hvorfor han fik denne gave. Efter alt at dømme kom Margrethe direkte fra Norge, hidkaldt – må man gå ud fra af meddelelsen om faderens sygdom eller død.

Hvis han var død måtte der være gået ilbud derop og hun må have reageret meget hurtigt. Han døde 24.10. og hun var næppe i Kalundborg før ca. 1.11. Sandt at sige er dette her gætterier, fordi vi intet ved. Heller intet om hendes bekendtskab med modtageren. Men ”noget” må der på en eller anden måde have været. Det er jo ikke bispestolen i Roskilde, der får gaven, men netop bemeldte Peder Jensen.

Det antages, at han var et par år eller så ældre end Margrethe og sjællænder. Han førte et våben med en særpræget hovedbeklædning, kaldet en ”lodehat”, og hvorfor han senere fik tilnavnet Lodehat. Det navn historikere og andet godtfolk bruger i nutiden. Det sker også her.

Alt tyder på, at han kom fra en lavadelig familie, måske en slægt, der primært bestod af bispe-/kloster- eller stormandsfogeder som sad på mindre len. Hvad fogederne på de gejstlige len angår, blev de også brugt til at klare institutionernes militære forpligtelser. Gejstlige personer måtte ikke udgyde blod, så det måtte de hyre andre til at klare. Fogeder f.eks. Det gives der mange eksempler på.

Lodehats første tjenester

Efter Lodehats ”gæstevisit” var han ude af billedet i tre-fire år. Noget kunne tyde på, at Margrethe anbragte Lodehat i en slags venteposition, hvor han kunne forberede sig på at tage mere over, når den aldrende Podebusk enten havde trukket sig tilbage eller var død. Hun havde hårdt brug for Podebusk, så længe han levede pga. hans store viden om såvel indenrigs- som udenrigspolitik, hvortil kom hans indflydelse i og på rigsrådet. Han var jo om nogen ”the grand old man” i dansk politik. Selv måtte hun også vente på at blive ”noget” udover at være dronning af Norge. Det gav ingen magt i Danmark. Det var Rigsrådet, der skulle gøre hende til dette ”noget” og helst så enstemmigt som muligt.

Advocatus Diaboli – Advocatus Dei

I oktober 1379 nævnes Lodehat omsider igen og nu i en meget usædvanlig sammenhæng. Han var i Rom for at bistå Birgittinerordenen i dens forsøg på at få *Birgitta* (1303-73) kanoniseret. At dette skulle have noget med Roskilde bispestol at gøre virker lidet sandsynligt. Det mest oplagte er, at Margrethe stod bag arrangementet. Hun kunne få faglig assistance af den sikre støtte roskildebispen Niels Jakobsen Ulfeldt (bisp 1368-95), der i Rigsrådet havde arbejdet for Olufs sag. Der var endnu ingen birgittinerklostre i Danmark, og de to, der kom i hhv. 1415 (Maribo) og 1445 (Mariager) lå i andre stifter end Roskilde/Sjælland. Lolland-Falster hørte til Odense Stift.

Lodehat opnåede den ære, især for en så ung og på papiret uerfaren teolog at blive udnævnt som vikar for kanonisationsrettens rettens forhørsdommer. Gennem seks måneder afhørte han tyve vidner. Man må have anset ham for tilpas kvalificeret mht. det kirkeretslige – en ”sikker” mand. Det var ingen hemmelighed, at han havde en vis, om end løs tilknytning til birgittinerne. Hele tiden var der dog kuriemedlemmer, måske endda kardinaler, der lyttede på og kunne gribe ind, hvis de fandt, at han gik for langt enten den ene eller anden vej. Paven, Urban 6. (1378-89) havde udpeget fire kardinaler til at lede sagen. Den endelige afgørelse lå dog hos paven selv.

Det var altså en ansvarsfuld, vigtig og vanskelig post. Birgitta havde i mange år revset paverne og kurien, og ikke alene mht. kravet om snarest at forlade det ”babiloniske” fangenskab i Avignon og vende tilbage til Rom. Hun udsendte også megen kras kritik af slendrian, korrupsion og anden ugudelighed, der gik i svang i kirken. Hertil kom så den grumme kritik af flere fyrster, som hun bl.a. forsynede med lidet smigrende tilnavne, og det samme ramte fremstående stormænd, primært i de nordiske lande: En ulv, en ræv, en drage, et kronet æsel mv. Den seksårige Margrethes trolovelse med den attenårige Håkon havde hun kaldt for ”barneleg med dukker, fordi verdslig ære søges derved og ikke kristen lov.” (Man mindes Birgittas egen misnøje med, at hun blev bortgiftet (af stort set samme grund) som trettenårig.)

Hvis paven eller kurien besluttede sig for at finde ud af om en from person i levende live eller efter sin død havde demonstreret usædvanlig fromhed, udført noget, der kunne tydes som mirakler, havde udført særligt virkningsfuldt hjælpearbejde for medmennesker, ofte med eget liv eller helbred som indsats, kunne det være årsag til, at kirken ønskede *en særlig undersøgelse af retlig karakter*, der kunne føre til en helgenkåring – eller ingenting. Til det formål nedsattes en særlig gejstlig domstol, ofte med kardinaler som dommere. Desuden udpegedes to ”advokater”, *Advocatus Diaboli* (”Djævelens Advokat” = ”Anklageren”) og *Advocatus Dei* (”Guds Advokat” = Forsvareren), der kunne fremføre vidner, der kunne berette om den udvalgtes gode og slette sider, så dommerne havde et grundlag til at træffe en afgørelse. Dommerne kendte jo ikke den udvalgte på anden vis. Måske nok Birgitta, der virkelig havde lavet rav i gaderne i Rom i de 25 år, hun boede i byen. Der havde hun givet både paver og kejsere det glatte lag – og sluppet uskadt fra det!

Det bør nok indføjes her, at i det *samtidige danske retssystem*, ved herredsretterne, var systemet langt mere simpelt. Her var den forurettede anklager og den anklagede sin egen forsvarer. Han kunne dog via at antal mededsmænd sværge sig fri. Antal mededsmænd varierede efter forbrydelsens grovhed. Kirken var stærkt imod dette system, for de foretrak vidneundersøgelser og andet mere avanceret som de kendte fra kirkeretten, der også her var påvirket af romerretten.

Det hører med, at hun samtidig var et kendt navn i store del af den romerske kristenhed og dér nød stor anseelse. Ikke mindst pga. sine *Revelationes celestes* (*De himmelske åbenbaringer*), som overraskende hurtigt spredtes vidt omkring. Mange var selvfølgelig skeptiske, men der var også mange, der havde stor tiltro til dem. Man havde jo også dengang et noget andet syn på mirakler og deslige end nu til dags. (Inden vi bliver alt for hovski snovski kan man erindre sig moderne konspirationsteorier og holdningen/tiltroen til dem (uden sammenligning i øvrigt). Birgitta nedskrev selv åbenbaringerne i første omgang, på svensk, og de blev senere oversat til latin, kirkens officielle sprog. Det var i denne sprogdragt, de fik deres vide udbredelse. Vist mest i uddrag, for samlet udgør de mange hundrede sider.

Forklaringen på Birgittas store politiske indflydelse i Sverige er, at hun via slægtsbånd – egne såvel som svigerfamiliens – var knyttet til store dele af det politiske establishment og derudover havde nære forbindelser med kongemagten. Da hun i 1349 flyttede til Rom, opfordret dertil af Kristus i en åbenbaring, med en særlig besked om at blive der til hun havde set paven og kejseren i byen – og det uagtet, at

Peder Jensen Lodehat blev begravet i Roskilde Domkirke i 1416 ikke langt fra det sted, hvor han havde sørget for, at dronning Margrethes sarkofag (med den senere så berømte alabasterfigur) var placeret. Den store plade af kalksten, der dækker graven er forsynet med en indridset og noget henkastet tegning (her i udsnit), helt usædvanlig i forhold til andre fornemme gravsten. Portrættet synes ret realistisk, så det er måske et portræt af ham. Ikke et af de sædvanlige portrætter, der viser hvordan en bisp kunne eller burde se ud. Det mere ligner mest en skitse, men er mere sigende end et gennemarbejdet billede. Måske er det et af de tidligste egentlige portrætter i dansk kunst.

paven siden 1309 havde gemt sig i Avignon. Den 21. oktober 1368 mødtes pave Urban 5. og kejser Karl 4. meget overraskende i Rom, hvor hun mødte dem, men næppe forhandlede med dem. Men i 1370 og stadig i Rom forelagde hun sin ordensregel for Urban, der kun godkendte en stærkt revideret udgave. Birgitta opfordrede ham stærkt, vel nærmest krævede af ham, at han hurtigt flyttede tilbage til Rom. Da han reagerede ved at trække på skuldrene, "lovede" hun ham, at der pga. hans træskhed ville gå ham ilde. Men han reagerede på samme måde. Han drog derefter tilbage til Avignon. Her døde han kort efter - den 19. december.

Noget om Birgitta i øvrigt

Birgitta, født 1303 som datter af den magtige upplandske lagmand *Birger Persson* og *Ingeborg Bengtdatter*, der kom fra et lignende overklassemiljø. Birgitta blev gift med *Ulf Gudmarsson* i 1316, hvad hun i øvrigt selv beklagende som for tidligt. Ulf kom fra en slægt af lignende anseelse og han og Birgitta fik selv en lignende omgangskreds, da de nåede dertil rent aldersmæssigt. De kunne dårligt komme højere op i samfundet. Fortsættes side 15

Mere om Lodehat: Hvis der underlig nok ikke havde været "noget" mellem ham og Margrethe før 1375, kan man roligt sige, at der fremover blev "meget", måske ikke lige straks, men i hvert fald fra få år senere. Han var fra da af knyttet til hende – efter alt at dømme kun "strengt fagligt" - til hun døde i 1412. I ca. 35 år. Fra starten kan man vist godt sige, at hun boostede hans karriere, dog skal man lægge mærke til, at hun altid selv fik fordel af hans opstigning i det kirkelige hierarki og inden for det politiske spil. Ikke mindst økonomisk. Takket været hende blev han efter to mindre bispeembeder (Växjö og Århus) Roskildebisp i 1395. Og dermed bestyrer af en enorm godsmasse (ca. 2600 gårde) og en stor pengetank, som han, når det gjaldt hende, lånte gavmildt ud af, men også sørgede for den nødvendige sikkerhed for tilbagebetalingen. På et tidspunkt drejede det sig om hele 40.000 mark. Efter 1388 var han hendes sikreste og mest loyale støtte, og syntes i de følgende 24 år altid at være ved hendes side.

Gjorslev – ”Cagri Gjordsleff”

På den første side i *Roskildebispens Jordebog* fra ca. 1370 nævnes bispens besiddelse Giordslef på Stevn. Omkring 1400 begyndte Lodehat opførelsen af byggeriet af et borglignende herresæde Gjorslev på det østlige Stevns. Det bedste eksempel på en profan middelalderbygning i Danmark, og samtidig noget for sig. Grundplanen er som en romansk kirke med kor, skib og sideskibe. Skæringspunktet, hvor sideskibene krydser skibet, er det kvadratiske, meget solide og 25 m høje tårn, der har en diameter på 1½ m og en murtykkelse på 2½ m. Byggematerialet er kridtsten fra Stevns Klint, der praktisk nok var lige i nærheden. Der er senere kommet tilbygninger, men kernen i bygningen er den oprindelige. Det er ikke en borg, men snarere et herresæde eller slot. Den var omgivet af en voldgrav, men ikke volde og ikke egnet til forsvar mod en angribende hær. Der er ganske vist nogle – senere – meget særprægede skydeskår, men de har nok primært været til pynt. Øverst på trappetårnet ses en gotisk *Maria*-skulptur i kridtsten under en baldakin. Det er næppe tilfældigt at det netop er en *Maria*figur der, som en slags skytspatron for bygning og bygherre.

Stedet er interessant pga. dets historie, før det kom i Roskildebispens besiddelse ca. 1370. Det vedrører – måske – en ganske spændende ”affære” – der fandt sted 80-90 år tidligere.

Der vides kun lidt om stedet før det nye byggeri kom i gang. Ifølge et notat hos historikeren – og kansleren – *Arild Huitfeldt* (1546-1609) skal den bekendte kongelige kammermester Rane Jonsen, der hørte til Hvidernes æt, have ejet området. Rane var sammen med kong Erik Glipping i Finderup Lade *Sct. Cecilienat* 1286, da kongen blev overfaldet af et større antal formummede mænd, der myrdede ham med 56 stik fra sværd og dolke. Rane blev senere anklaget for delagtighed i begivenheden, men dog ikke for at have givet kongen ulivssår, men altså ved sin tilstedeværelse. Ved den efterfølgende retssag, der udmærkede sig ved, at de anklagede, der ud over Rane bl.a. omfattede grev Jakob af Halland og marsk Stig Andersen (Hvide), fik ikke lov til at forsvare sig for retten, da de ikke kunne få frit lejde til at møde op. De blev dømt til fredløshed for at have anstiftet mordet, men altså ikke for at have været til stede, bortset fra Rane. Kun en i øvrigt helt ukendt væbner Arvid Bengtsen dømtes, fordi ”*han overvar det slemme mord*” (AH). De dømte havde inden dommen forladt landet og søgt asyl hos den norske konge Erik Præstehader (1280-99), bror til dronning Margrethes gemals bedstefar.

Da Rane blev dømt fredløs kunne den nye danske konge, den gamles tolvårige søn Erik, der senere fik tilnavnet Menved, (i praksis formynderregeringen) inddrage Ranes jordiske gods. Det var en normal procedure ved fredløshed, fordi det kunne bruges, hvis den dømte besluttede sig for at genkøbe sin fred (= borgerlige rettigheder mv.) af kongen. Det var kongen selv, der ud fra den dømtes økonomiske (men nok også slægtsmæssige og politiske) forhold bestemte prisen for freden. Det ældste danske dokument, der kendes, Knud den Helliges gavebrev til Skt. Laurentius (domkirken) i Lund fra 1085 er omtalt en sådan fredkøbstransaktion, og i dette brev nævnes Brøndby og flere andre østjællandske lokaliteter for første gang.

Det har formentlig været sådan, at da Rane i 1294 var blevet fanget, mens han midlertidig opholdt sig i Danmark (og i Roskilde var blevet henrettet og radbrækket), kunne

Det store, officielle bispeseگل, som Lodehat brugte som Roskildebisp fra 1395-1416. Den store person i midten er kirkens og Sjællands skytspatron pave Lucius, der efter kun et års virke som pave døde som martyr i Rom 4. marts 254 (vistnok). Hans hovedskal kom til Roskilde omkr. 1100. Senere, i forbindelse med bygningen af den nuv. katedral, fra 1180-1280, blev kirken viet til Jomfru Maria, i lighed med kollegiatskirken (nuv. domkirke) i København, Vor Frue Kirke, opført af Absalons efterfølger som roskildebisp, fættersønnen Peder Sunesen. Maria var en langt stærkere helgen, men dog ikke martyr end Lucius. De to figurer omkring Lucius er Skt. Peter til venstre med sin berømte nøgle til Himmeriget og Jorden, og th. Paulus med det sværd, der symboliserer, at han blev halshugget. Fmtl. samme år som Peter – efter sigende – blev korsfæstet, men i hvert fald henrettet. Figuren under Paulus er Lodehatslægtens skæggede mandshoved med den særprægede lodehat. Allernederst ses en bispefigur, der tilbeder de tre helgener. Slægten brugte ikke navnet Lodehat. Det er en moderne ”opfindelse”, fordi der var mange Peder Jensen’er dengang, og så det var praktisk at kunne skille en mand som vor Peder Jensen fra de andre.

Erik Menved annekterer godset og derefter solgt eller mageskiftet det til Roskildebisp, som ejede det indtil reformationen i 1536, da alt kirkegods overgik til kronen. Ofte for en kort bemærkning. Allerede 1540 gik Gjorslev over til den kongelige huslærer, pommeraneren *Peder Svave*.

Hørbygård

Lodehat havde også en vis, men ikke ligefrem tæt tilknytning til Tuse Næs. I 1411 havde han i sin egenskab af Roskildebisp erhvervet sig en del af Hørbygård og året efter resten. Dette ejerforhold varede til reformationen i 1536. Hørbygård var dengang midtpunkt i en ganske stor landsby, der omkr. 1800 bestod af 19 gårde, der snart efter blev spredt ud over den sydlige del af næsset. Kun kirken og Hørbygård blev tilbage. Fra 1412 blev Hørbygård roskildebispen hovedgård på Næsset. Under den sorterede alle bispens gårde herude. Rent administrativt sorterede den under Dragsholm, der var en af bispens vigtigste og største hovedgårde. Den nuv. Hørbygårds slotsagtige bygninger er fra ca. 1900 med senere ændringer.

GRØN ANLÆGSSERVICE

HESTIA

*Ny Hagedstedvej 5 - 4532 Gislinge
Tlf. 59 46 06 07 / Mobil 40 98 06 10
e-mail: hestia@mail.dk – www.hestiais.dk*

Vi tilbyder en bred vifte af top-professionelle ydelser

Fliselægning og anlæg af stensætninger til bede eller støttemure

*

Anlæg af græsplæner og blomsterbede

*

Topdress og fjernelse af mos i græsplæner

*

Fræsning og grubning af haver

*

Træfældning og beskæring

*

Stubfræsning

*

Anlæg og vedligehold af havedamme

*

Miljøvenlig ukrudtsbekæmpelse i belægninger, plæner og bede

*

Skadedyrsbekæmpelse

*

Løbende vedligeholdelse af haver og parker

(Fortsat fra s. 11)

Et mægtigt gravøl – model 1328

Det er så heldigt, og forbløffende, at der findes nogle oplysninger om det mægtige gravøl, der blev holdt ved Birgittas far hr. Birgers begravelse i foråret 1328. Det gælder den stockholmske købmand *Konrad af Arxös* leverance af henved 30 kg af forskellige *krydderier*, der som altid udmærkede sig ved at være fra dyre til utroligt dyre. F.eks. 1,3 kg safran, der stod i 4½ mark, hvilket svarede til prisen på en okse, og 750 gram paradiskorn, der kostede 1½ mark = prisen på 6 flåede lam. Listen er meget længere, og man kunne formentlig købe en større flot køer og lam for de samme penge. Konrad skulle også levere en masse vin og øl, herunder velsagtens noget af den dyre tyske øl. Det er ikke utænkeligt, at den sørgende familie selv leverede noget af husets lager af krydderier og drikkevarer. En mand i Birgers position havde haft et liv, der var præget af mange og dyre sammenkomster. Ikke så mærkeligt, at der var mange rige tyske købmænd i Stockholm, der havde fleste tyske end svenske borgere.

Ordenen

I 1341-42 var Birgitta og Ulf på valfart til apostlen *Jacobs* grav *Santiago de Compostela* i Nordvestspanien, et også dengang meget populært pilgrimsmål. På denne lange tur må de have besøgt en del klostre, bl.a. til overnatning. Europas største og vigtigste kloster, Cluny i Burgund, havde sørget for overnatnings- og servicemuligheder langs vejene dertil. I 1342 bosatte de sig ved det store og ansete cistercienserkloster Alvestra (fra 1143) ved Vättern. Da Ulf døde et par år senere blev han begravet her. Cistercienserne og især ordenens største personlighed den hellige Bernhard af Clairvaux, der i øvrigt også leverede de munke, der opførte klosteret mv., betød meget for Birgitta. Bernhard var jo en af kirkens store mystikere – og politikere. Præcis som Birgitta blev 200 år senere. Kort efter Ulfs død fik Birgitta den åbenbaring, der inspirerede hende til at oprette sit eget kloster, ikke knyttet til en af de eksisterende ordener, men til en, hun selv skulle grundlægge.

På dette tidspunkt havde Birgitta et fint forhold til kong Magnus og dronning Bianca. Det var før hun belemrede Magnus med Smek-tilnavnet. Birgitta havde i nogle år været dronningens rådgiver og kongen havde udnævnt Ulf til riksråd. Birgitta må have omtalt klosterplanen for kongeparret, for i 1346 testamenterede det den store kongsgård i Vadstena ved Vättern for at fremme sagen og året efter et stort beløb til ombygning mv. af kongsgården til klosterformål. Hermed var de fysiske rammer stort set i orden. Men derudover krævedes en af paven godkendt klosterregel. Det var ikke så kompliceret at stifte et kloster, men altså noget sværere at stifte en orden. Især af den slags, som Birgitta ønskede.

Det var fra starten vigtigt for Birgitta, at den orden, hun grundlagde, var for både nonner og munke, med en abbedisse som overhoved. Munke og nonner skulle bo i samme kompleks. men strengt adskilte – også i kirken. Bortset fra den eller de præster, der var tjenstgørende i selve kirken, så de simpelthen måtte være sammen med nonnerne. Men på behørig afstand. F.eks. kunne skriftemål sagtens foregå ved, at præsten sad i et rum for sig og talte med nonnen gennem en åbning i muren. Det gjaldt selvfølgelig også, hvis andre, der gæstede klosterkirken for at skrifte.

Model af birgittinerklostret i Vadstena, som har taget sig ud i 1400-tallet. Kong Magnus (Smek) og dronning Bianca testamenterede 1. maj 1346 kongsgården i Vadstena til Birgitta til brug for et kloster. Året efter testamenterede kongeparret en større sum til klosterbyggeriet. Birgitta fik i 1370 godkendt sin ordensregel, dog i kraftigt revideret. Først i 1378 blev reglen godkendt i den næsten oprindelige udgave. I hhv. 1410 og 1445 stiftedes de danske aflæggere i hhv. Maribo og Mariager. De blev nedlagt ved reformationen i 1536.

I 1348 forsøgte hun at mægle fred mellem England og Frankrig, der var godt i gang med Hundredårskrigen (1337-1453), samtidig med, at hun forsøgte at overtale paven til at vende tilbage til Rom – permanent. Disse anstrengelser endte frugtesløse. I 1349 brød hun op fra Sverige og rejste til Rom – pga. en opfordring i en Kristusåbenbaring. Efter ankomsten til Rom besøgte hun Farfa klostret og drog på valfart til Assisi. I 1350 ankom hendes datter *Katarina* (1331-81) til Rom. Hun blev senere (1375-81) Vadstenas første abbedisse.

De tre første forhandlinger vedr. kanoniseringen fandt sted i 1377-78. Selve processen begyndte for alvor i 1379, hvor Lodehat altså overtog forhørsdommerrollen på vikarbasis. En sådan proces kunne tage lang tid, også meget lang tid, over hundrede år er ikke ualmindeligt. Så langt trak Birgittes dog ikke ud – trods hendes meriter – for 7. oktober 1391 blev hun kanoniseret. Eller om man vil blev til Sankt Birgitta. I 1999 opnåede hun en nok så fornem hæderstitel, idet hun af pave Johannes Poul 2. blev udnævnt til den ene af Europas tre skytshelgeninder. De to andre var den hellige *Caterina* (Benincasa) af Siena (25/3-1347 – 29/4-1380 – kanon. 1461 og den jødiske konvertit (1922) *Edith Stein* (12/10-1891 i Wroclau – 9/8-1942 i Auschwitz, begge i Polen – kanon. 1987.)

Den hellige Caterina af Siena var på en måde en italiensk pendant til Birgitte i egen-skaben som profetinde. Hun modtog også åbenbaringer fra Kristus, der kaldte hende sin brud og vejledte hende mht. hendes jordiske virke. Disse åbenbaringer videregav hun i form af 400 breve til paver, kardinaler, fyrster, fromme lægfolk, fængslede mv. i et levende og til dels svulmende billedsprog på latin. Desuden en del Dialoger på italiensk. Hun stiftede ingen orden, for hun var medlem af dominikanernes lægmandsorden. Hun blev udnævnt til katolsk kirkelærer i 1970. Desuden plejede hun fattige og pestramte. Også hun arbejdede intenst på at få paven tilbage til Rom. Caterina var lige så ihærdig som Birgitta, men anderledes af temperament og baggrund.

Først i 1378, fem år efter Birgittas død stadfæstede Urban 6. reglen (kaldet ”*Frelseren Regel*”, fordi hun havde fået den af Frelseren i en åbenbaring) næsten som hun havde

ønsket den. Vadstena Kloster indviedes i 1384. Klosteret og ordenen ”Den Allerhelligste Frelzers Orden” (i daglig tale kaldet for *Birgittinerordenen*) stod i symbolernes tegn: Klosteret skulle i faste tal beboes af 60 nonner med abbedissen i spidsen, mens munkelaget skulle tælle 13 præster, 4 diakoner og 8 lægbrødre. Munkelagets leder kaldtes generalkonfessor. I alt 85. Tallene for indvånerne skal opfattes symbolsk: som 12 apostle + Paulus + 72 disciple. Det sker også mht. dragten: Den skal være af gråt vadmel, herover hvidt hovedlin og sort slør. ”Kronen” skal være hvid med 5 cirkelrunde blodrøde mærker sv.t. Kristi vunder. Birgittinermunkene (præsterne) bar på den grå kappe et rødt kors med den hvide hostie i midten, diakonerne en hvid ring med fire ildtunger , symboliserende de fire kirkefædre og lægbrødrene et hvidt kors med vunder. Det hørte i øvrigt også med, at ingen kvinde må indledes i klosteret før det fyldte 18. år, og ingen mand før det 25. Birgittinerklostre blev eftersøgte religiøse centre og valfartsmål og kendt for prædiken og sjælesorg, som præsterne udøvede over for nonnerne og de besøgende.

Ordenen bredtes ud over det katolske Europa og senere også til den nye verden, bl.a. Mexico. Mange af klostrene, blandt dem alle de nordiske forsvandt ved reformationen 1536. Senere er nogle dukket op igen. I 2005 genopstod ”*Habitaculum Mariae*” (Marie bo) i *Maribo*, hvor det første birgittinerkloster herhjemme blev grundlagt i 1415. I mellemtiden var den gamle klosterkirke blevet til domkirke for Lolland-Falster stift. Kirken var fra starten 60 m lang, og det var nok til en domkirke i 1803, da stiftet blev oprettet, udskilt fra Odense Stift. Lidt overraskende blev der i 1991 stiftet et birgittinerkloster på Cuba – i Fidel Castros æra.

*Dele af Birgittas Åbenbarelses blev udbredt i portioner allerede i hendes levetid. Det gjaldt især de politiske, hvor hun hudflettede paver, konger, stormænd mv. temmelig skånselsløst. I 1300-tallet skete det alene ved håndskrevne sider, som opnåede udbredelse, fordi nogle af modtagerne af de først skrevne lod dem kopiere og fordele til meningsfæller ud over den katolske verden. Det var først da Johann Gutenberg havde udviklet brugen af løse typer (i stedet for udskårne træplader) til bogtrykpressen, at det var muligt at sætte og trykke større skrifter i mange eksemplarer. I 1492 fik klosteret i Vadstena udsendt en samlet udgave af Åbenbarelserne, ”*Revelationes celestes*” i latinsk sprogdragt udført af bogtrykkeren Bartholomæus Gothan i Lübeck. Den første bog trykt i Sverige var et udvalg af Åbenbarelserne. Billedet her viser titelsiden på en udgave fra 1500. Disse udgaver understregede også hendes betydning i Europa. Det hjalp selvfølgelig også, at hun var blevet helgen-*

Gudh fadhers makth kaller iek oppaa : (15. strofe): Woræ alth then tingh, i verden er, / och all den tingh, som gwdh hawer kier / hver engel i hemmeriges righe: / och althz hemmel och iordh kan bæræ, / thz the woræ alle sawnedhe hæræ, I the kunnæ ey wæræ, iomfrw, thynæ lighe. // [Det er bare dansk i version ca. 1500 – hvis man ellers skulle være i tvivl.]

(Var al den ting, der er i verden, og al den ting, som Gud har kær, hver engel i Himmerigs rigeog al det, himmel og jord kan bære, selv om alt det var samlet her, det kunne ikke være, Jomfru din lige.) [

”Gud Faders magt kalder jeg på” fntl. digtet af en munk ved navn Per Ræv Litle, der døde ca. 1500. Bortset fra forfatterskabet til nogle Maria-viser er han helt ukendt

(Alt for) lidt om Maria – Himlens dronning

Jomfru Maria havde en meget stor betydning for såvel Birgitta som dronning Margrethe. Mest for Birgitta, der i en åbenbaring med Kristus, havde fået at vide, at hun var hans brud. En sådan oplevelse havde Margrethe så vidt vides ikke fået. Den første med den titel var overraskende nok Jomfru Maria, der fik mange fornemme titler i middelalderen: Ud over de to allerede nævnte Stella Maris (Havets Stjerne), Ecclesia (den personificerede Kirke, hvilket må siges at være meget selvfølgelig), Theodokos (Gudsfødersken), Gudsmoder og Den hellige Jomfru. Plus sikkert mange lokale. Hun er utvivlsomt den mest ”portrætterede” kvinde inogensinde. ”Det er vel overflødit at nævne, at der alene og tale om en anden form for kunstnerisk arbejde. Vel umuligt at finde ud af, fordi ingen har tal på hvor mange der er og slet ikke har været.

Mens navnet Maria er meget brugt i vore dage, gælder det ikke for middelalderen. Formentlig fordi det var for helligt. Så at sige blev for tungt at bære for den navngivne. Fra Danmark kendes kun et par stykker. Til gengæld var *Marie/Maria* det mest almindelige pigenavn blandt den danske kvinder i alle aldre i 1971 – 217.875 prs. (5,64%), mod 95.833 (2,48%) for *Anna* (uden Anne (36.899, 0,96%). Det hører dog med, at også de forbundne navne, Else Marie, Marie Louise etc. hørte med i det store tal. For god ordens skyld skal drengene også med: *Peter* (111.635 / 2,84%) og *Erik* (109.612 / 2,79%). Pudsigt nok er Anna det tillagte navn på Jomfru Marias mor.

Margrethes Maria-dyrkelse gav sig praktiske udslag, i en ”passende” blanding af fromhed og politik. Margrethe var vel fast troende, som folk dengang var flest, som nævnt påvirket af Birgittas ”ånd” og den almindelige og stærkt udbredte Maria-dyrkelse, der så at sige gennemsyrede samfundet. Og det i hele Europa. Både den græske og den romerske del. De fleste af Margrethes donationer til sjælemesser mv. (og de var ikke få) påbyder udtrykkeligt lovprisninger til den hellige Jomfru. Hun gav også støtte til oprettelse af Maria-altre.

Birgitta fik flere Maria-åbenbaringer end Kristus-åbenbaringer. Men for eftertiden har Kristus-åbenbaringerne været de mest interessante, fordi de primært var lige så politiske som religiøse. Når det var Maria var det snarest kvinde-til-kvinde-meddelelser, som for en senere eftertid kunne være nok så interessante, fordi de kunne omfatte sider af dagliglivet, som der ellers ikke kendes beskrivelser af. Det gør det af samme grund svært at skille ”profetinden” Birgitta fra ”politikeren” Birgitta.

De fleste, der har besøgt Dogepaladset i Venezia har været i Det store Råds sal (Sala del Maggior Consiglio), hvor de ikke har kunnet undgå at beundre det enorme (7 x 22 m) maleri for den ene ende af salen, kaldet "Paradiso", udført af Jacopo Tintoretto mellem 1588-1594. Maleriet vrimler med en uoverskuelig mængde af helgener, salige og engle i et paradisisk landskab. Øverst i centrum ses den største og vigtigste detalje, placeret præcis over dogens tronstol: Kristus, der kroner sin mor som Himmeldronning. Dette maleri og dets placering i byens vigtigste, profane rum viser med al ønskelig tydelighed, at Jomfru Maria havde afløst evangelisten sankt Markus som byens førende skytshelgen. Der havde været et andet kroningsbillede af Guariento af Padova, fra 1300-tallet, men det blev ødelagt, da paladset blev ramt af en voldsom brand i 1577. 10 år senere fik Tintoretto overdraget arbejdet med et nyt og formentlig endnu mere pragtfuldt. Det kan ses endnu. Her ses det meget stærkt beskåret.

Tintoretto's Maria ligner påfaldende den Maria, der ses på Tizians (ca. 1488-1576) kæmpestore alterbillede fra 1516-18 i Santa Maria Gloriosa dei Frari eller Santa Maria Assunta (Himmelfart) også kaldet Frari-kirken – også i Venezia. Dette enorme alterbillede på 690 x 360 cm var Tizians gennembrudsbillede. Og altså færdiggjort i Tintoretto's fødeår.

"Men når Guds kirke, der forvaltede hans ord og nådemidler, forholdt sig passiv og nøjedes med at administrere en brænding af fromhed, der slog ind over den udefra, måtte den tanke også opstå, at der var en vej til Kristus uden om kirken, at åbenbaringen ikke var en færdig og lukket bog, men en erkendelse, der stadig var enkelte udvalgte beskåret at nå. Det er derfor heller ikke noget tilfælde, at fru Birgitta, den største, mærkeligste og stærkeste kvindeskikkelse i Nordens middelalder, tilhørte den generation, der oplevede Den sorte Død, og som skulle komme til at sætte sit præg på de slægtled, der fulgte efter."

Erik Kjersgaards Nye Store Danmarkshistorie bd. 4 , 1988

Reparation og service af person- og lastbiler

samt

- aircon-service
- diagnose-test
- reparation af
div. maskiner

**Vi skruer på alt
-bare det kan ryge
og larme**

HAGEDSTED ApS
AUTOVÆRKSTED
v/ **A.K. Pedersen**

Præstebrovej 48c • 4532 Gislinge • telf. 59 46 05 85
post@hagedsted-auto.dk - www.hagedstedauto.dk

En stor Maria-bekender—Den hellige Bernhard af Clairvaux

Birgittas mysticisme er præget af den store cistercienserabbed *Bernhard af Clairvaux* (1090-1153), ordenens største navn nogensinde. De var begge to stærkt optagede af Maria-skikkelsen. Rigtigt mange af Bernhards skrifter er kendt i dag, og til de berømteste hører hans 86 prædiker over *Højsangen*. Som det var almindeligt i middelalderen udlagde man Højsangens kvindelige hovedperson – Sulamit – som en præfiguration af Jomfru Maria. Det var godt nok oprindeligt et stærkt erotisk elskovsdigt, men ved overgangen til Maria blev det åndeliggjort. I dag finder vi det nok besynderligt, men det skete ikke dengang. En forklaring på, at det kom med i den kristne Bibel er, at Salomo blev udlagt som forfatteren. Og så var alt i orden.

Præfiguration, forbillede, titler og andet

I middelalderen gjorde man sig store anstrengelser med at udlægge personer i Det gamle Testamente som præfigurationer af Jomfru Maria og især Jesus, ligeså begivenheder, der på symbolsk varslede/forudså begivenheder i Jesu liv – i sær korsfæstelsen og opstandelsen. Maria spiller ingen større rolle i Biblen, men senere gjorde man som nævnt meget for at fremhæve hende på forskellig vis.

Maria havde flere titler, der kan virke underlige eller upassende på os, fordi vi ikke forstår den åndeliggørelse, som overgangen medførte. Hun var også *Kristi brud*, *Himmeldronningen*, *Himmelbruden*, *Stella Maris* (*Havets Stjerne*), *Guds Moder*, *Gudsføderske* (*fra 431*), *Den hellige Jomfru*. I middelalderen var hun den fremmeste af menneskenes forbedere, den vigtigste af alle helgener. Det fortsatte hun med at være i den katolske verden efter reformationen.

Man kunne endda gå til yderligheder, når man forklarede, at ”ubetinget kærlighed og troskab over for Vor Frue var en garanti for, at man ikke kom i Helvede, uanset ens syndige liv under parolen: Synd så meget du vil, blot du elsker Maria!” Men det har vel givet trøst til en hel del den gang.

Vedr. Birgitta endnu en gang

I august 1372 besøgte Birgitta Betlehem og ”mødtes” her i en åbenbaring med Jomfru Maria, der lod hende overvære Kristi fødsel i Betlehem – en begivenhed som intet menneske, vist nok heller ikke Josef – havde set før. Det førte til den første realistiske (med omtale af blod, moderkage, navlestreng etc.) skildring af en fødsel i vestlig litteratur. Hun havde jo et indgående kendskab til den slags fra sine egne otte fødsler.

Ingen jul uden Maria!

GF's Budgetstatus pr. 27.10.2022

	BUDGET	Pr. 27.10.	%	Regnskab 2021
INDTÆGTER				
Kontingent	89.600	89.600,00	100,0	89.600
Indbet. til Drænfonden	22.400	22400,00	100,0	22.400
Hjemmesiden	2.500	2.500,00	100,0	2.500
Udhængsskabene	500	1.000,00	200,0	1.000
Gebyrer	0	0,00		-
Strandgårdsbladet		0,00		-
Diverse				
I alt	115.000	115.500,	100,4	120.102
UDGIFTER				
Dræn og slamsugning	19.000	46.818,75	246,4	0
Vejvedligehold /sne	15.000	4.809,85	32,1	18.363
Fællesarealer	30.000	39.018,58	130,1	23.329
Badebro - driftsudgifter	13.000	0,00	-	5.310
Møder og generalfors.	6.500	6.405,60	98,5	6.410
Kontor og EDB	1.500	904,00	60,3	835
Hjemmeside	3.500	1.281,75	36,6	1.309
Forsikringer	8.000	10.282,50	128,5	7.698
Gebyrer	7.000	4.495,73	64,2	4.337
Porto	500	98,00	19,6	55
Drænfonden	22.400	22.400,00	100,0	22.400
Udg. drænfond				
Diverse	500	200,00	40,0	0
I alt	126.900	79.512,00	62,7	90.044
Resultat	-11.900	-21.215	-9.315	30.057

Kassererens bemærkninger til budgetstatus

Som det ser ud er *underskuddet* større end budgetteret, men i årsregnskabet vil overskridelsen på slam/dræning blive taget af hensættelserne. Der er: Fra udgifter på fællesarealer vil fodboldmålet blive dækket af *Strandgårdsbladet*.

Hvilket alt i alt vil forbedre *resultatet* med 41.286,25.

Så *underskuddet* på -21.215 bliver til et *overskud* på: 20.071,49.

Grundejerforeningens bankkonto i Dansk Bank:

Registreringsnummer: 9570

Kontonummer. 0012629303

Mogens Kjær

Afgående kasserer

..

**Konsulent
torben Vilttoft**

PC - Hjælp

Til almindelige brugere * Til almindelige priser

Koster ikke mere end en almindelig håndværker

Jeg giver gerne tilbud, inden jeg går i gang

Er i lokalområdet og kan løse stort set ethvert PC problem

Tlf.: 28 68 35 65 * Mail: it@vilttoft.net

STRANDGÅRDSBLADET

Oplag: 125 eks.

Redaktion: Peter Brøns
Strandgården Øst 16
4300 Holbæk
Tlf. 6081 0543
E-mail: pb@brons.dk

Grundejerforeningen Strandgårdens bestyrelse:

Formand:	Allan Dalgaard	Strandgården Vest	18
Næstformand:	Kennet Jørgensen	Strandgården Øst	35
Kasserer:	Jonatan Møller Sousa	Strandgården Tværvvej	8
Sekretær:	Michael Clausen	Strandgården Vest	38
Best. medlem:	Helle Quist	Strandgården Øst	60
Suppleant:	Louise Hinze	Strandgården Vest	18

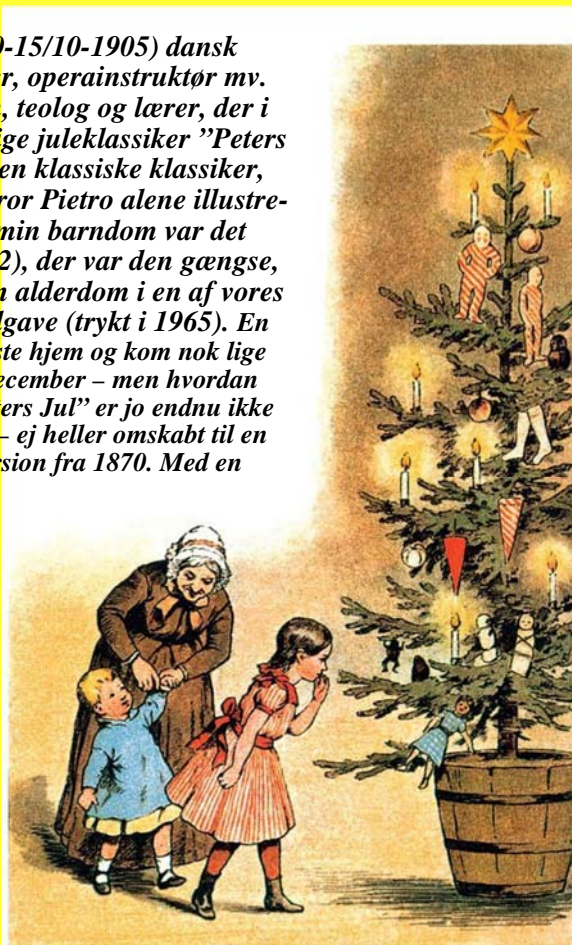
GF's mail adresse: gf@strandgaarden-tusenaes.dk
GF's hjemmeside: www.strandgaarden-tusenaes.dk

Bankkonto: Danske Bank Reg.nr. 9570 – Konto nr. 0012629303

Redaktionel Jule- og Nytårshilsen a.D 2022 / 23

Pietro Købke Krohn (23/1-1840-15/10-1905) dansk tegner, maler, kunsthåndværker, operainstruktør mv. var bror til Johan Jacob Krohn, teolog og lærer, der i dag er berømt for sin uopslidelige juleklassiker "Peters Jul", fra 1866. I 1870 udkom den klassiske klassiker, nemlig den udgave som hans bror Pietro alene illustrerede – i det klassiske format. I min barndom var det Herluf Jensenius' udgave (1942), der var den gængse, mens den, der nu henslæber sin alderdom i en af vores reoler er 15. udgave af 1870-udgave (trykt i 1965). En gang var den fast inventar i de fleste hjem og kom nok lige så sikkert som julepynten frem i december – men hvordan det er i dag, tør jeg ikke sige? "Peters Jul" er jo endnu ikke digitaliseret, eller - så vidt jeg ved – ej heller omskabt til en tv-serie. Her altså en tidstypisk version fra 1870. Med en rigtig, vaskeægte bedstemor.

Alle læsere og annoncører ønskes en rigtig god Jul og et godt, lykkebringende og fredeligt Nytår. Ikke mindst det sidste!

Dead-line for de følgende numre i 2023: Nr. 138: 20. marts. Nr. 139: 22. maj. Nr. 140: 24. juli. Nr. 141: 25. september. Nr. 142: 20. november. Også gerne før. Kan sendes via mail, post eller mobil fodbrevbærer.